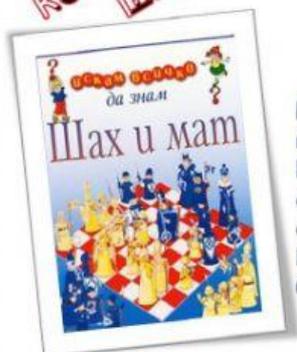

Четене
с
разбиране

КОЙ Е ИЗМИСТИЛ
ШАХМАТА?

Според повечето специалисти шахът е дошъл от Индия. Оттам през Персия и Арабия той се разпространил в Европа и с течение на времето претърпял някои промени. Днешните правила за игра на шах важат за цяла Европа от 1550 г. /16. век/.

Играта пресъздава битката между две равностойни армии. Войниците, които по брой са най-много, представят пехотинците. Имената на фигурите, които се използват в шаха, говорят за начина на живот в Европа от времето преди 16. век. Всеки от двамата играчи има по един цар, една царица /дама/, офицери и войници /пешки/.

Играчите имат по два топа. В хода на играта те имат право веднъж да разменят едновременно местата на топа и царя, така наречената рокада.

Обозначението РОКАДА напомня, че топът от шаха се наричал на древния език на персите РОК. Той носел и името на митичната птица РОК, която била толкова силна, че можела да вдига слонове. Как тази птица е попаднала в шаха, ние не знаем.

Играчът казва „ шахмат“, когато противникът не може да направи вече ход, без да загуби коня си. Така играта завършва. Думата „шахмат“ идва от арабското „ал-шах-мат“ и означава „Царят е мъртъв“

Някои историци смятат, че шахът и играта дама м началото не били възприемани като игра, а били използвани от гледачките, за да познават бъдещето чрез разположението на фигурите.

Из „Детска енциклопедия за световната цивилизация, обичаи и нрави“
Мери Илтинг и Франклин Фалсъм

1. Коя е родината на шаха?

2. Коя друга игра освен ШАХМАТ се споменава в текста?

3. От колко играчи се играе шахматът?

4. От колко века са разпространени правилата на играта ШАХМАТ в Европа?

седем века

пет века

шест века

5. За какво се е използвал шахът в миналото?

6. Обясни хода РОКАДА.

7. В оцветената част от текста открий две двойки сродни думи и ги запиши.

8. Запиши представката на думата РАЗМЕНИ.

9. Запиши сродна дума на думата ГЛЕДАЧКИТЕ.

10. В оцветената част от текста открий и запиши наименованието на най-многобройните шахматни фигури.

11. Запиши корена на думата НАРЕЧЕНАТА.

12. Напиши двете значения на думата РОК според текста.

13. Какви са думите ПОПАДНАЛА и НАПАДАТЕЛ?

противоположни

синоними

сродни

14. С коя от думите можеш да замениш подчертаната дума в изречението:
 „Играта пресъздава битката между две равностойни армии“.

развива

организира

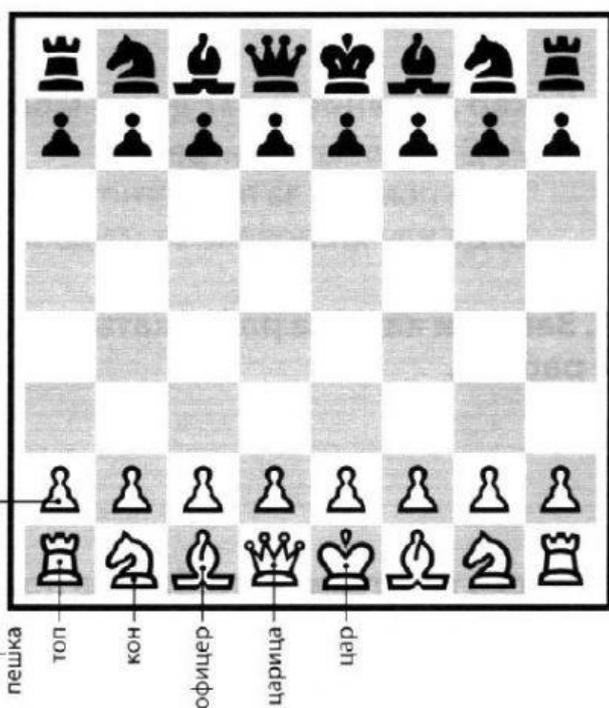
пресътворява

15. Иван и Драган играят шах.
 Иван е взел седем от
 фигурите на Драган, а Драган
 е взел шест от фигурите на
 Иван. Ако отначало на
 дъската е имало толкова
 фигури, колкото са показани
 на чертежа, колко фигури има
 там в момента?

23

21

19

16. Коя шахматна фигура от
 илюстрацията НЕ се споменава в
 текста?

17. Като използваш информацията от текста, попълни таблицата.

Какво означава думата „шахмат“?	
Кога играчът казва „шахмат“?	